

59 דין שומר והבשר טהור, ורבי יוחנן הרי סובר שיש דין שומר גם
60 לאוכל שהוא פחות מכפול.
61 מתרצת הגמרא: **אִיִּדִי דְקָאָמֵר** – מאחר שהזכיר **הַתְּנָא קָמָא**
62 **שִׁיעוּרָא** – שיעור כזית, **קָאָמֵרִי אֵינְהוּ נָמִי** – לכך הזכירו גם אחרים
63 **שִׁיעוּרָא** – שיעור כפול, אבל לעולם גם לפחות משיעור כפול מודים
64 אחרים שהבשר טמא.
65 רבא מוכיח מלשון הברייתא, שהברייתא מדברת בשומר: **אָמֵר רַבָּא,**
66 **דִּיקָא נָמִי, דְבַעַם שְׂוִמְרָא עֲסָקִין** (ומדברת הברייתא), **דְקָתְנִי**
67 בברייתא 'קולית' – עצם העליון של הירך, ותמיד יש בתוכה מוח,
68 ונמה שנקטה הברייתא קולית ולא שאר עצמות, **שְׁמַע מִיָּנְהָ,**
69 שהברייתא מדברת בעצם שהיא שומר לבשר ואינה משמשת כיד
70 כלל.
71 הגמרא מביאה מחלוקת אמוראים בכונת 'אחרים' כשהזכירו שיעור
72 כפול האם הוא בדווקא או לא: **אִיתְמַר, רַבִּי חֲנִינְא אָמֵר,** כשהזכירו
73 אחרים כפול, **וְהוּ שִׁיעוּר** – כוונתם היא דווקא לשיעור זה, אבל אם
74 יש בתוכה בשר פחות מכפול, לא נחשב העצם כשומר, וכדברי רב.
75 **וְרַבִּי יוֹהֲנָן אָמֵר,** כשהזכירו אחרים כפול, **אֵין זֶה שִׁיעוּר** – אין כוונתם
76 לשיעור זה בדווקא, אלא גם בשר שהוא פחות מכפול יש לו דין
77 שומר.
78 ומקשה הגמרא: איך אפשר לומר שמה שאמרו אחרים כפול, **אֵין זֶה**
79 **שִׁיעוּר,** וְהָא קָתְנִי בברייתא **כְּפֹל,** ואם גם פחות משיעור כפול יש
80 לו דין שומר, מדוע הזכירו בדבריהם כפול.
81 מתרצת הגמרא: **אִיִּדִי דְקָאָמֵר** – מאחר שהזכיר **הַתְּנָא קָמָא**
82 **שִׁיעוּרָא** – שיעור כזית, **קָאָמֵרִי אֵינְהוּ נָמִי** – לכך הזכירו גם אחרים
83 **שִׁיעוּרָא** – שיעור כפול, אבל לעולם גם לפחות משיעור כפול מודים
84 אחרים שהבשר טמא.
85 הגמרא מקשה עוד על רב, ממשנה במסכת עוקצין (פ"א מ"ה), לגבי
86 שרביט של קטניות שהפולים והקטניות גדלים בתוכו, וריקנו את
87 השרביט מגרגריו, ושייר בתוך השרביט גרגיר אחד, שתנא קמא
88 סובר שמאחר שהשרביט הוא שומר לגרגיר שבתוכו, הרי הוא מקבל
89 טומאה מדין שומר, והוא מצטרף עם הגרגיר שבתוכו לכביצה לטמא
90 טומאת אוכלין, ורבי אלעזר בן עזריה מחלק בין פול לשאר קטניות,
91 שבפול אין השרביט נחשב לשומר, אבל בשאר קטניות נחשב
92 השרביט כשומר. **תָּא שְׁמַע, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר בְּשֵׁרֵיט**
93 **שֶׁל פֹּל,** שהפולים גסים הם, ונוח לאחוזם ולנקותם, ואינם צריכים
94 לשומר, ולכך אין על השרביט דין שומר להכניס ולהוציא את
95 הטומאה, ואינו מצטרף עם האוכל להשלימו לשיעור כביצה לטמא
96 טומאת אוכלים, ו**מְטַמֵּא בְּשֵׁרֵיטִים שֶׁל קַטְנִיּוֹת, מְפַנֵּי שְׂרוּצָה**
97 **בְּמִשְׁמִישָׁן** – למשמש בקטניות על ידי שרביטיהם, שהקטניות דקים
98 הם, ואין יכולים לנקותם, ונוח לו שיהיו בתוך שרביטיהם בשעה
99 שממשמים בהם כדי שלא יתערב בתוכם פסולת, ולכך יש עליהם
100 דין שומר, ומכניסים את הטומאה לאוכל, ומצטרף עם הקטניות
101 לשיעור כביצה לטמא טומאת אוכלין. ואף שקטניות פחותים מכפול,
102 בכל זאת סובר רבי אלעזר בן עזריה שיש על השרביט דין שומר,
103 וקשה על רב שאמר לעיל, שאין דין שומר לאוכל שהוא פחות
104 מכפול.
105 מתרצת הגמרא: שיש לומר כאן **בְּרָאָמֵר** – כמו שתירץ **רַב אֶהָא**
106 **בְּרִיהַ דְרַבָּא הלֵלן** (ע"ה) על קושיא אחרת שמדובר שנגעה הטומאה
107 **בְּקוֹלְהָא** – בקלח של הצמח שמחוברים בו השרביטים, ולא בשרביט
108 עצמו, וזמה שהקטניות נטמאים, **מִשּׁוּם דִּין יָד** הוא ולא מדין שומר,
109 שהקלח נעשה יד לקטניות, ו**הֵבָא נָמִי** נפרש שהמשנה מדברת
110 שנגעה הטומאה **בְּקוֹלְהָא**, וזמה שהקטניות נטמאים, **מִשּׁוּם דִּין יָד**
111 הוא, ולא מדין שומר, וכיון שהרבה שרביטים מחוברים בקלח, נמצא
112 שהקלח הוא יד ליותר מכזית, ולא קשה על רב.
113 שואלת הגמרא: ולפי מה שבארנו שהמשנה מדברת כשנגעה טומאה
114 בקלח, והקטניות נטמאים מדין יד, **מָאִי** כוונת רבי אלעזר בן עזריה,
115 במה שכתב 'מפני שרוצה **בְּמִשְׁמִישָׁן**, הרי אינו ממשמש בקטניות על
116 ידי הקלח.

1 מקשה הגמרא: **וְרַב** סובר שאין יד לפחות מכזית ואין שומר לפחות
2 מכפול, **הָאִי** – ברייתא זו, **בְּמָאִי מוֹקִים לָהּ** – באיזה אופן הוא
3 מעמידה שלא היא אחד מאלו התנאים חלוקים עליו, **אִי בְּיָד** – אם
4 מעמיד את הברייתא בעצמות שהם יד לבשר, **קָשְׁיָא מְהֵרִישָׁא,**
5 כלומר מהתנא קמא שמטמא, ורואים שהוא סובר שיש יד לפחות
6 מכזית, ו**אִי בְּשׁוּמְרָא** – ואם מעמיד את הברייתא בעצמות שהם שומר
7 לבשר, והיינו בעצמות שיש בתוכם מוח, והכניס שני ראשיהם
8 הריקנים לתוך הבית, **קָשְׁיָא מְהֵרִישָׁא,** כלומר מרבי יהודה בן נקוסא
9 שמטהר ומשום שסובר שאין על העצם דין שומר, והרי מודה רב
10 שיש דין שומר לשיעור כפול, וחצי זית הוא יותר מפול, ומדוע מטהר
11 רבי יהודה בן נקוסא.
12 הגמרא אומרת שיש שתי אפשרויות ליישב את הברייתא לפי רב.
13 מתרצת הגמרא: **אִיבְעִית אִימָא** שהברייתא מדברת דוקא **בְּעַצְמוֹת**
14 **שֶׁהֵם שׁוּמְרָא** לבשר, ו**אִיבְעִית אִימָא** שהברייתא מדברת דוקא
15 **בְּעַצְמוֹת שֶׁהֵם יָד** לבשר.
16 מסבירה הגמרא: **אִיבְעִית אִימָא בְּיָד,** וְרַב סובר שאין יד לפחות
17 מכזית, **הוּא דְאָמֵר (כְּרַבִּי יְהוּדָה) [בְּיְהוּדָה] בְּן נְקוּסָא** שמטהר,
18 שגם הוא סובר שאין יד לפחות מכזית. ו**אִיבְעִית אִימָא בְּשׁוּמְרָא,** וְרַב
19 סובר שיש שומר לפחות מכזית, **הוּא דְאָמֵר בְּתְנָא קָמָא** שמטמא,
20 שגם הוא סובר שיש שומר לפחות מכזית.
21 הגמרא מתרצת את הברייתא, לפי רבי יוחנן שסובר שיש יד לפחות
22 מכזית ויש שומר לפחות מכפול: **וְרַבִּי יוֹהֲנָן אָמֵר,** שהברייתא **בּוֹלָה**
23 מדברת דוקא **בְּעַצְמוֹת שֶׁהֵם יָד** לבשר, וְרַבִּי יוֹהֲנָן סובר שיש יד
24 לפחות מכזית, **הוּא דְאָמֵר בְּתְנָא קָמָא** שמטמא, סובר גם כן שיש
25 יד לפחות מכזית.
26 הגמרא מקשה על רב מברייתא אחרת (תוספתא עוקצין פ"ב ה"א): **תָּא**
27 **שְׁמַע, רַבִּי יְהוּדָה אָמֵר,** קולית – עצם העליון של הירך, **שִׁישׁ עֲלֶיהָ**
28 **בְּזֵית בְּשֵׁר,** אותו כזית בשר **גּוֹרְרֵת** את **בּוֹלָה** להכניס את **הַטּוּמָאָה,**
29 דהיינו, שאם הכזית בשר היה ביחד עם כביצה אוכלים, ונגע שרץ
30 באיזה מקום שהוא בקולית, נטמא הבשר, **אֲחֵרִים אָמְרִים, אֶפְיִלוּ**
31 **אִם אֵין עֲלֶיהָ אֶלָּא בֶּשֶׂר כְּפֹל,** אותו בשר **גּוֹרְרֵת** את **בּוֹלָה** להכניס
32 את **הַטּוּמָאָה.**
33 מקשה הגמרא: **וְרַב** סובר שאין יד לפחות מכזית, ואין דין שומר
34 לפחות מכפול, **הָאִי** – ברייתא זו, **בְּמָאִי מוֹקִים לָהּ, אִי בְּיָד** – אם הוא
35 מעמיד את הברייתא בעצם שהיא יד לבשר, **קָשְׁיָא מְהֵרִישָׁא,** כלומר
36 מאחרים שאומרים שאפילו אם אין בבשר שיעור כזית נטמא הבשר,
37 ומוכח מדבריהם שסוברים שיש דין יד לפחות מכזית, ו**אִי בְּשׁוּמְרָא** –
38 ואם הוא מעמיד את הברייתא בעצם שהיא שומר לבשר, **קָשְׁיָא**
39 **מְהֵרִישָׁא,** כלומר מרבי יהודה שאומר שדווקא אם יש בתוכה כזית
40 בשר נטמא, אבל אם יש פחות מכזית בשר לא נטמא, ומוכח מדבריו
41 שסובר שאין שומר לפחות מכזית, ובשיעור כפול שהוא פחות הרבה
42 מכזית, מודה רב שיש לו דין שומר, ואם כן מדוע לא נטמא.
43 הגמרא אומרת שיש שתי אפשרויות ליישב את הברייתא לפי רב.
44 מתרצת הגמרא: **אִיבְעִית אִימָא** שהברייתא מדברת דוקא **בְּעַצְמוֹת**
45 **שֶׁהֵם יָד** לבשר, וְרַב סובר שאין דין יד לפחות מכזית, **הוּא דְאָמֵר**
46 **בְּרַבִּי יְהוּדָה** שמטהר את הבשר אם הוא פחות מכזית, ומשום שהוא
47 סובר שאין יד לפחות מכזית, ו**אִיבְעִית אִימָא** שהברייתא מדברת
48 דוקא **בְּעַצְמוֹת שֶׁהֵם שׁוּמְרָא** לבשר, ורב סובר שיש דין שומר לפחות
49 מכזית, הוא סובר **בְּאֲחֵרִים** שמטמאים את הבשר גם כשהוא פחות
50 מכזית, ומשום שהם סוברים שיש דין שומר לפחות מכזית.
51 הגמרא מתרצת את הברייתא לפי רבי יוחנן שסובר שיש יד לפחות
52 מכזית ויש שומר לפחות מכפול: **וְרַבִּי יוֹהֲנָן אָמֵר,** שהברייתא **בּוֹלָה**
53 מדברת **בְּקוֹלִית שֶׁהֵם שׁוּמְרָא** לבשר, וְרַבִּי יוֹהֲנָן סובר שיש דין
54 שומר לפחות מכזית, **הוּא דְאָמֵר בְּאֲחֵרִים** שמטמאים את הבשר גם
55 כשהוא פחות מכזית, שהם גם כן סוברים שיש שומר לפחות מכזית.
56 מקשה הגמרא: איך אפשר לומר שרבי יוחנן סובר **בְּאֲחֵרִים, תָּא**
57 **כְּפֹל קָא אָמְרִי** – הרי הם אמרו שהבשר טמא בשיעור כפול, ומשמע
58 מדבריהם שאם המוח הוא פחות מכפול, אז הם מודים שאין לקולית

המשך ביאור למס' חולין ליום ראשון עמ' א

1 משיבה הגמרא: שבונת רבי אלעזר בן עזריה הוא, שהקלח משמשת
2 יד לקטניות, משום שרוצה בְּתַשְׁמִיּוֹן, שעל ידי הקלח מטלטל את
3 השרביטים, נמצא שהקלח משמשת יד לאוכל שבתוכם.
4 הגמרא מקשה עוד על רב מברייתא (לעיל קז): **תָּא שְׁמַע, דִּתְנָא דְּרַבִּי**
5 **רַבִּי יְשֻׁעָא**, נאמר אצל טומאת אוכלים (ויקרא יא לו) **'עַל כָּל יָרֵעַ**
6 **וְרֵעַ (אֲשֶׁר יִרְעַ)**, והכתוב **'אֲשֶׁר יִרְעַ'** מלמדנו, שהאוכלים
7 מטמאים בְּרֵדָה שְׁבָנֵי אָדָם מוֹצִיאִין אותם לזריעה, דהיינו חֲטָה
8 בְּתוֹךְ קְלִיפְתָּהּ החיצונה, וּשְׁעוֹרָה בְּקְלִיפְתָּהּ וְעֲדָשִׁים בְּקְלִיפְתָּהּ,

9 כלומר שהקליפה שהיא שומר מצטרפת עם האוכל להשלימו
10 לשיעור כביצה. והרי עדשים הם פחות מכפול ומכל מקום יש להם
11 דין שומר, וקשה על רב שאומר שאין דין שומר לפחות מכפול.
12 מתרצת הגמרא: אוכל שהוא בְּרִיָּה שלמה, שֶׁאֵינִי, שבבריה שלמה
13 מודה רב שגם אם הוא פחות מכפול יש לו דין שומר.
14 הגמרא מביאה ספק של רב אושעיא בדין שומר שמצטרף עם האוכל:
15 **בְּעֵי רַב אוֹשְׁעִיא,**

ומקשה הגמרא: ומי איכא כביצה אוכלין בחד דרוא. מתרצת
 הגמרא: שמצינו כן בחפשי – בחטים שהיו בדורו דשמעון בן ששון,
 שהיו גדולים כשתי כליות של שור הגדול.
 אומרת הגמרא: השתא דאתית להכי – מעתה כיון שהגעת לידי כך
 לתרץ שמדובר בחטים גדולים, יש לפרש שמדובר בחדא חפיה נמי
 – אפילו בחיטה אחת, וכגון בחפשי דשמעון בן ששון.
 הגמרא חוזרת לדון בדברי הברייתא שהובאה לעיל (פ"א), ומביאה
 מחלוקת האם שיערה היא יד לטומאה או לא: גופא, שני עצמות –
 של מת, ויש עליהן שני חצאי זיתים בשר, והכנים ראשיתן שנים
 לתוך הפית, והפית מאהיל עליהן, הפית טמא. יהודה בן נקוסא
 אומר משום רבי יעקב, היאך שני עצמות – שאין בכל אחד מהם
 כזית, מצטרפין לכזית לטמא.
 אמר ריש לקיש, לא שנו שיש לבשר יד, אלא בעצם, דהוי יד, אבל
 נימא – שיערה אחת, לא הוויא יד לבשר, שכשמגביה הבשר על ידה
 היא נפסקת, ואינה ראויה לשמש לבשר בתורת יד. ורבי יוחנן אמר,
 אפילו נימא נמי הוויא יד לבשר.
 רבי יוחנן מקשה על ריש לקיש ממשנה להלן (פ"ד): איתביה רבי
 יוחנן לריש לקיש, עזר שיש עליו כזית בשר נבילה, הנוגע בציני –
 בחוט של בשר היוצא ממנו (מהבשר), ונשערה שנגנדי – שהיא
 כנגד אותו בשר, ממה, מאי לאו משום דין ד, וקשה על ריש לקיש.
 מתרצת הגמרא: לא, כוונת המשנה היא שהשערה מטמאת משום
 דין שומר.
 ומקשה הגמרא: ומי איכא דין שומר כשהיא על גבי שומר אחר,
 הרי העור שומרת לבשר, והשערות הם מעל העור, נמצא שהשערות
 הם שומר על גבי שומר, ומדוע מטמאים. מתרצת הגמרא: שהשערה
 תלחילי מחלחל – מנקבת לעור ויורדת עד לבשר, נמצא שהיא שומר
 של הבשר ממש.
 הגמרא מקשה על תירוץ זה מכתבת תפילין: מתקיף לה רב אהא
 בר יעקב, אלא מעתה, תפילין היכי תתביני – איך כותבים תפילין
 על עור, הא בעינין – הרי צריכים שיהיה כתובה תמה (שלמה) ולא
 כתובה פסוקה, ובמקום שהיא שיערה, ליכא כתובה תמה, כיון שיש
 שם נקב. מתרצת הגמרא: אשתמיטתיה – נשמטה מזיכרונו של רב
 אחא בר יעקב, הא דאמרי במערבא (בארץ ישראל), כל נקב
 שהוא קטן כל כך, שתדיו עובר עליו וממלא אותו, והאות אינה
 נראית חלוקה לשתיים, אינו חשוב נקב לפסול.
 הגמרא מיישבת את הקושיא דלעיל מהמשנה (פ"ד). על ריש לקיש
 באופן אחר: ואיבעית אימא, פוליה – כל המשנה, בין הציב ובין
 השערה מטמאים משום דין יד, ולא יקשה לך על ריש לקיש שאומר
 ששערה אין לה דין יד, משום שאפשר לפרש את המשנה בדאמר
 רבי אלעאי לפרש המשנה (עוקצין פ"א מ"א) שהובאה להלן, שמדברת
 במלאי – בוקן של שיבולת שנמצא בין הרבה מלאים, ומדובר
 שאוחז בכלום ולא רק באחד מהם, הלא נמי, אפילו לשערה
 שהמשנה מדברת בנימא שפין הנימין – נשמטה שבין השערות,
 וכשמטלטל את הבשר על ידי כמה שערות אינם נפסקים, ומודה ריש
 לקיש שנחשבים יד.
 הגמרא מבררת על מה נאמרו דברי רבי אלעאי: והיכא אתמר דרבי
 אלעאי. משיבה הגמרא: אהא – על משנה זו, מלאי שפופלים – זקן
 העליון של השיבולת, מיטמאין – השיבולת מקבלת טומאה על ידו,
 ומטמאין את האחרים בניגעתם, ואיני מצטרפין עם השיבולות
 להשלימים לכביצה, שאין להם דין שומר אלא דין יד.
 והקשו על המשנה: מלאי למאי חוי – לאיזה דבר הוא ראו, הרי
 כשאוחזים בו הוא נפסק, ומדוע חשוב יד. ואמר רבי אלעאי,
 שהמשנה מדברת במלאי שפין הפולאים, ומדובר שאוחז בכל
 הזקנים, וכיון שאינם נפסקים חשובים יד.
 הגמרא מביאה לשון אחר במשא ומתן על דברי ריש לקיש: לישנא
 אחרתא אמרי לה, שהקשו על ריש לקיש מהמשנה דלהלן (פ"ד).
 שאומרת שהנוגע בשערה שכנגד הבשר טמא, ותירצו שמה
 שהשערה מטמאת מדין שומר הוא, ועל זה אמרו, הכי נמי מטמא

שני שומרינו, מהו שייצטרפו עם האוכל שבתוכם להשלימו לכביצה.
 מבררת הגמרא: היכי דמי – באיזה שני שומרים הספק, אימא
 באוכל שיש לו שני שומרים זה על גב זה, והספק הוא האם השומר
 החיצון מצטרף.
 מקשה הגמרא: ומי איכא דין שומר, כשהוא על גב שומר אחר,
 והתנו (עוקצין פ"ב מ"ד), רבי יהודה אומר, שלש קליפות יש בכזית,
 הפנימית, בין אם היא שלמה ובין אם היא קדורה (נקובה),
 מצטרפת עם האוכל, שהרי היא עצמה אוכל, האמצעית, דין שומר
 עליה, ולכן אם שלמה היא, מצטרפת, שאו היא נחשבת כשומר,
 אבל אם קדורה היא, אין מצטרפת, שאו אינה חשובה שומר.
 החיצונה, בין כך ובין כך – בין אם היא נקובה ובין אם אינה נקובה,
 מהורה היא, שכיון ששומר על גבי שומר היא אינה חשובה שומר,
 ולא יתכן שרב אושעיא נסתפק בכך.
 משיבה הגמרא: רב אושעיא, בשומר של אוכל שחלקו לשנים
 קמבעיא ליה, דהיינו, באוכל שיש בו שיעור כביצה בצירוף השומר
 שעליו, וחילקו לשנים, האם אומרים, בין דהא – השומר של החלק
 הזה לא מגין אהא – על האוכל של החלק האחר, והאי לא מגין
 אהא, לא מצטרפת שומר זו עם האוכל האחר, או דלמא, בין
 דהא מגין ארדיה – על האוכל שבתוכו, והאי מגין ארדיה,
 מצטרפין שני השומרים עם האוכלים.
 הגמרא מנסה לפשוט את הספק ממשנה שהובאה לעיל (פ"א): תא
 שמע, רבי אלעאי בן עזריה מטהר בשרביט של פול שנשאר בו
 גרגיר אחד, שהפולים אינם צריכים לשומר, ומטמא בשרביט של
 קמנית, מפני שרוצה במשמישן – למשמש בהם על ידי שרביטיהם,
 לכך יש עליהם דין שומר, ומצטרפים עם הקטניות. וסברה הגמרא
 שמדובר בשנים או שלשה שרביטים, שהרי אין בשרביט אחד עם
 האוכל שבתוכו שיעור כביצה, ואפשר לפשוט מכאן, ששני שומרים
 מצטרפים.
 דוחה הגמרא: אמר רב אהא בריה דרבא, המשנה מדברת שנגעה
 הטומאה בקולחא – בקלח שמחוברים בו השרביטים, ומזה שהקטניות
 נטמאים, משום דין יד הוא, ואין לפשוט מכאן הספק בשני שומרים.
 שואלת הגמרא: ולפי מה שבארנו, מאי כוונת המשנה מפני שרוצה
 במשמישן הרי אינו ממשמש בקטניות על ידי הקלח.
 משיבה הגמרא: שכונת המשנה להסביר הטעם שיש לקלח דין יד,
 משום שרוצה בתשמישן – שעל ידו מטלטל את השרביטים.
 הגמרא מנסה לפשוט את הספק מברייתא (לעיל פ"ד): תא שמע, דתנא
 רבי רבי ישמעאל, נאמר אצל טומאת אוכלים (ויקרא י"א ל"ו) על כל
 דע ודוע (אשר ידע) ותיבות אשר יזרע מלמדנו, שהרעים
 מטמאים בדרך שפני אדם מוציאין אותם לזרעה, דהיינו חפיה
 בקליפתה, ושעורה בקליפתה, וערשים בקליפתה, ולמידים מכאן
 שהשומרים מצטרפים עם האוכל. והרי גרעין אחד של חיטה אין בו
 כביצה, ובהכרח שכונת התנא הוא שכמה חטים ביחד מצטרפים עם
 שומריהם, ואפשר לפשוט מכאן ששני שומרים מצטרפים.
 דוחה הגמרא: שאפשר ליישב את הברייתא בדאמר רב אהא בריה
 דרבא לעיל, לפרש המשנה בעוקצין (פ"א מ"ד) בקולחא, ומשום יד,
 הלא נמי, יש לפרש שהברייתא מדברת בשעורה של שיבולת, כלומר
 בשיבולת מלאה חטים, והטעם שהקליפות מצטרפים, הוא משום
 ששומר אחד הוא, שהרי אם יפול אחד מהם יפול כולם.
 ומקשה הגמרא: בשלמא שורות התחתונות נעשים שומרים לשורות
 העליונות, משום שעילתא – העליונות צריכי לתתתא –
 להתחתונות, שאם נזררת התחתונה נזררת גם השורה שמעליה,
 אלא תתתא מאי צריכי, מדוע צריכים לעילתא, הרי יכולת
 להתקיים גם בלי העליונות, ואם בכל זאת רואים שמצטרפים
 שומרים של העליונה עם התחתונה, אפשר לפשוט מכאן ששני
 שומרים מצטרפים. מתרצת הגמרא: הברייתא מדברת בחד דרוא –
 בחטים של שורה אחת, שמתוך שהחטים קבועות בדוחק מתקיימות,
 ואם יטול אחת מביניהם יש ריוח לחבירו ליפול, נמצא שכל השורה
 הוא שומר אחד.

המשך ביאור למס' חולין ליום ראשון עמ' ב

8 דְתֵנּוּ מִלֵּאֵי שְׁכֵשְׁבֵלִים מִיִּמְמָאִין וּמִמְמָאִין וְאִין מְצַדְרֵפִין. וְהִקְשׁוּ
9 עַל הַמִּשְׁנָה: מִלֵּאֵי לְמֵאֵי הָוֵי, וְאָמַר רַבִּי אֱלֵעָאִי, שְׂמִדּוּבֵר בְּמִלֵּאֵי
10 שְׁבִין הַמִּלֵּאִים.
11 לְעֵיל הִבִּיאה הַגְמָרָא שֶׁהַמְחֻלְקֵת שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ נֹאמְרָה
12 עַל הַבְּרִייתָא בֵּאֵהָלוֹת, עֲבָשׁוּ מִבִּיאה הַגְמָרָא דְעָה שְׂאוּמֵרָת
13 שְׂמֻחֻלּוֹקֵתָם נֹאמְרָה עַל הַמִּשְׁנָה שְׁבַתְחִילַת הַפֶּרֶק. אוֹמֵרֵת הַגְמָרָא:
14 וְאִיבָא דְמֵתְנֵי לָהּ – וַיֵּשׁ שְׁשֵׁנוּ מִחֻלּוֹקֵת זוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ

1 דְּמִשּׁוּם דִּין שׁוֹמֵר הוּא, דְּאִי סִלְקָא דְעֵתְהָ שְׂמִטְמָאת מִשּׁוּם יָד, יִקְשֵׁה
2 לָךְ, נִימָא אַחַת לְמֵאֵי הָוֵי.
3 וְהַגְמָרָא דּוּחָה אֵת הַרְאִיהָ: שְׁלַעוּלָם יֵשׁ לוֹמֵר שְׂמִטְמָאת מִדִּין יָד,
4 וְאִפְשֵׁר לְפָרֵשׁ הַמִּשְׁנָה בְּדֹאמֵר רַבִּי אֱלֵעָא לְפָרֵשׁ אֵת הַמִּשְׁנָה
5 בְּעוֹקְצִין שְׂמִדּוּבֵר בְּמִלֵּאֵי שְׁבִין הַמִּלֵּאִין, הִבָּא נְמוּ, מִדּוּבֵר בְּנִימָא
6 שְׁבִין הַנִּימִין, וְכִשְׂמֻטְלַת אֵת הַבֶּשֶׂר עַל יָדֵי כְּמָה נִימִים אִינָם נִפְסְקִים.
7 וְהַגְמָרָא מִבְּרֵרֵת: וְהִיבָא אִיתְמַר דְּרַבִּי אֱלֵעָאִי. מִשִּׁיבָה הַגְמָרָא: אֵהָא